
ПЕДАГОГІКА

УДК 378.147.091.33-028.17:811.111

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/76-3-1>**Анна АГЕЙЧЕВА,***orcid.org/0000-0003-2184-8820*

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(Полтава, Україна) ageicheva@ukr.net**Галина ТАЛОВИРЯ,***orcid.org/0000-0003-2667-8322*

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(Полтава, Україна) halyna.talovyria@gmail.com**Антон БЕРЕЖНИЙ,***orcid.org/0009-0000-4536-8624*

аспірант кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(Полтава, Україна) [bereznyiresearch@ukr.net](mailto:berezhnyiresearch@ukr.net)

ІНТЕГРАЦІЯ СПРИЙНЯТТЯ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ТЕКСТІВ У ЗАНЯТТЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті піднімається питання зміни підходу до викладання англійської мови з огляду на широке використання мультимодальних текстів, обговорюється те, як викладачі можуть інтегрувати вміння перегляду мультимодальних текстів, зокрема їхнього відеокomпоненту, у свою педагогічну практику, пропонуються поради щодо того, як допомогти студентам зрозуміти процес перегляду на занятті та те, як студентам розвинути вміння перегляду поза заняттям, розглянуті відмінності між розширеним і цілеспрямованим переглядом, описані особливості поповнення словникового запасу під час використання кожного зі згаданих вище видів перегляду. Вказано на те, що під час використання розширеного перегляду, тобто перегляду різноманітних відео із відмінною тематикою і сюжетом, у студентів може викликати труднощі велика кількість нових, не пов'язаних між собою тематично чи контекстуально слів англійською мовою, тоді як під час цілеспрямованого перегляду, а саме перегляду декількох серій одного і того самого серіалу, не залежно від того, чи це документальний фільм чи художній, студентам легше поповнювати свій словниковий запас за рахунок багаторазового сприйняття слів, які поєднанні тематично чи контекстуально. Підкреслений той факт, що сприйняття мультимодальних текстів розвиває у студентів вміння сприйняття на слух, читання та говоріння.

Щоб подолати проблему відсутності великої бази даних телевізійних матеріалів, оцінених за мовним рівнем, потрібно зробити тексти відео більш доступними для студентів. Це можливо зробити кількома способами: активізація базових знань студентів шляхом попереднього обговорення питань до відео на занятті; попереднє вивчення невеликої кількості слів, які дуже часто зустрічаються в епізоді, або назви предметів чи понять, важливих для розуміння відео; надання студентам глосарію найскладніших слів і виразів у епізоді – глосарій можна читати на занятті чи вдома; перегляд одного і того самого епізоду більше одного разу, так само, як і багаторазове перечитування одного і того самого тексту покращують його розуміння та вивчення лексики у ньому. Викладачі повинні розповідати студентам про цінність використання цілеспрямованого перегляду для підтримки та розвитку їхнього сприйняття поза заняттям.

Ключові слова: мультимодальність, мультимодальна грамотність, розширений перегляд, цілеспрямований перегляд.

Ann AGEICHEVA,
orcid.org/0000-0003-2184-8820
PhD, Associate Professor;
Associate Professor of the Department
of General Linguistics and Foreign Languages,
National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"
(Poltava, Ukraine) ageicheva@ukr.net

Halyna TALOVYRIA,
orcid.org/0000-0003-2667-8322
PhD, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of General Linguistics and Foreign Languages
National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"
(Poltava, Ukraine) halyna.talovyria@gmail.com

Anton BEREZHNI,
orcid.org/0009-0000-4536-8624
graduate student of the Department of General Linguistics and Foreign Languages
National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"
(Poltava, Ukraine) berezhnyresearch@ukr.net

INTEGRATION OF MULTIMODAL TEXTS VIEWING INTO ENGLISH CLASSES

The article raises the issue of changing the approach to teaching English in view of the widespread use of multimodal texts, discusses how teachers can integrate the ability to review multimodal texts, in particular, their video component into their pedagogical practice, offers advice on how to help students understand the process of reviewing in class and how students can develop revision skills outside of class, the differences between extended and targeted revision are considered, and the features of vocabulary replenishment during the use of each of the above-mentioned types of revision are described. It is indicated that when using extended viewing, that is, watching various videos with a different theme and plot, a large number of new, thematically or contextually unrelated words in English may cause difficulties for students, while during purposeful viewing, namely, watching several episodes of the same series, regardless of whether it is a documentary or a feature film, students can more easily increase their vocabulary due to multiple perceptions of words that are combined thematically or contextually. The fact that the perception of multimodal texts develops students' listening, reading and speaking skills is emphasized.

To overcome the lack of a large database of language-rated television material, it is necessary to make video texts more accessible to students. This can be done in several ways: activation of students' basic knowledge by preliminary discussion of questions before the video in class; pre-learning a small number of words that appear very often in the episode, or names of subjects or concepts important to understanding the video; giving students a glossary of the most difficult words and expressions in the episode - the glossary can be read in class or at home; watching the same episode more than once, as well as repeatedly rereading the same text, improve its comprehension and study of vocabulary in it. Instructors should communicate to students the value of using focused revision to support and develop their understanding outside of class.

Key words: multimodality, multimodal literacy, extensive viewing, narrow viewing.

Постановка проблеми. У відповідь на мінливе сучасне комунікаційне середовище багато систем освіти в усьому світі змінили свої програми з навчання англійської мови, щоб об'єднати навички сприйняття мультимодальних текстів разом із навичками слухання, читання, говоріння та письма. Як наслідок, постають питання, чому сприйняття мультимодальних текстів стає все більш важливим у викладанні англійської мови, і як викладачі можуть інтегрувати цю нову навичку у свою практику викладання. Потрібно дослідити, як викладачі можуть допомогти студентам зрозуміти процес сприйняття мультимодальних текстів на занятті, а також як розвинути у студентів позаурочне сприй-

няття за допомогою підходів екстенсивного та вузького сприйняття, використовуючи доступ до фільмів і телешоу на онлайн платформах.

Аналіз досліджень. Дослідженням мультимодальних текстів, а саме їхнього походження, створення, використання на заняттях та у позаурочний час як інструмента опанування англійською мовою займалися багато учених, таких як: Б. Коуп, який писав про феномен мультиграмотності як новітнього, удосконаленого поняття, яке обов'язково включає у себе не лише класичну мовну грамотність, а й уміння сприймати, аналізувати, відтворювати і створювати мультимодальні тексти, що є комбінаціями аудіо, відео та текстової інформації,

К. Джевіт досліджував мультимодальну грамотність у вивченні іноземної мови як комплексне поняття, яке виникло завдяки цифровізації життя і навчання. Велика кількість учених приділяла велику увагу дослідженню візуального компонента мультимодальної грамотності, серед них Р. Рітчард, який досліджував вплив комбінування візуального і лінгвістичного підходів до сприйняття інформації під час вивчення іноземної мови, П. Драйвер писав про використання цифрових відеоматеріалів у вивченні іноземної мови, К. Херреро займався можливостями використання фільмів і засобів масової інформації на заняттях з іноземної мови, Ф. Серафіні писав про поєднання навчання читання та аудіювання з переглядом відеоматеріалів як компонента мультимодальної грамотності.

Мета статті. Розгляд використання відеоматеріалів на заняттях англійської мови, можливостей їхнього поєднання з використанням субтитрів, особливостей збагачення словникового запасу студентів під час розширеного і цілеспрямованого перегляду відеоматеріалів у контекстів створення мультимодальних текстів.

Виклад основного матеріалу. Студенти повинні вміти ефективно інтерпретувати мультимодальні тексти. Допомагаючи їм зробити це, ми об'єднуємо їхній життєвий досвід із заняттями. Окрім можливості отримати інформацію, сприйняття подібних текстів також допомагає студентам оцінити ідеї та досвід, мультимодально переказані іншими, і розвиває їхню власну мультимодальну комунікативну компетентність.

Численні дослідження вказують на те, що сприйняття мультимодальних текстів покращує розуміння студентами прочитаної інформації, вміння сприйняття на слух, здатність запам'ятовувати нові слова, вміння аналізувати прочитане та мотивацію до навчання (Д. Чен, К. Херреро, 2009).

Коли викладачі намагаються інтегрувати сприйняття мультимодальних текстів у свою практику на занятті, дуже важливо, щоб це не здавалося їм чимось абсолютно відмінним від їхньої поточної практики викладання, тому що такий підхід до інтегрування сприйняття мультимодальних текстів у заняття може видатися занадто важким. Викладачі повинні усвідомлювати, що сприйняття пов'язане із тим, чим вони вже займаються на занятті, і що вони можуть навчати цьому як одному з елементів опанування англійською мовою. Так, наприклад, коли вони навчають аудіювання та читання, вони також можуть навчати сприйняття мультимодальних текстів, комбінуючи виконання декількох завдань.

Також важливо, щоб і викладачі, і студенти усвідомлювали, що розуміння процесу сприйняття згаданих вище текстів є таким самим важливим, як і розуміння процесу аудіювання, і що процес сприйняття має багато подібності до процесу аудіювання.

Для того, щоб ефективно сприймати мультимодальні тексти викладачі та студенти можуть використовувати таку процедуру, яка складається з трьох етапів (С. Мавріді, Д. Керрі, 2020):

1. Попереднє сприйняття: студенти готуються до нього шляхом активації попередньо отриманих знань, які вони вже мають для вивчення теми, підтеми або плану, схеми чи діаграми, передбачаючи повідомлення, яке текст містить, прогножуючи та розмірковуючи над ним, ставлячи запитання та встановлюючи мету сприйняття мультимодального тексту.

2. Під час сприйняття: студенти переглядають мультимодальний текст, щоб зрозуміти повідомлення. Вони роблять це, встановлюючи логічні зв'язки, підтверджуючи власні передбачення та висновки, інтерпретуючи та підсумовуючи, зупиняючись та повторно переглядаючи, а також аналізуючи та оцінюючи мультимодальний текст, який опрацьовується. Студенти повинні контролювати своє розуміння, підключаючись до своїх базових знань, критично оцінюючи отриману інформацію та розмірковуючи.

3. Після сприйняття: Студентам слід надати можливості особисто, критично та творчо реагувати на мультимодальні тексти. Тобто студенти мають можливість, розмірковуючи, аналізуючи та оцінюючи сприйняте попередньо, створювати свої власні мультимодальні тексти.

Цифрові технології значно полегшили студентам сприйняття фільмів і телешоу на онлайн платформах, таких як Netflix, HBO та Apple TV. Більший доступ до фільмів і ТБ, який зараз мають студенти, можна використати, щоб допомогти їм розвивати сприйняття поза заняттями. Зараз багато студентів дивляться величезну кількість фільмів і телепередач онлайн. Однією із цікавих і актуальних форм перегляду є «перегляд без упину» (binge-watching), коли люди переглядають кілька епізодів телешоу один за одним без перерви, як правило, це стає можливим завдяки онлайн платформам.

Науковці, які займалися дослідженнями інтеграції сприйняття і репрезентації мультимодальних текстів у заняття з іноземної мови, виділяють, так звані «розширене сприйняття» і «цілеспрямоване сприйняття» мультимодальних текстів. Розширене сприйняття визначається як підхід до викладання

та вивчення мови, який заохочує тих, хто вивчає мову, сприймати велику кількість легкозрозумілого та приємного матеріалу (наприклад, фільмів і телешоу), представленого цільовою мовою протягом тривалого часу (С. Вебб, 2015). Дослідження показують, що використання розширеного сприйняття має багато переваг. Студенти покращують свої вміння аудіювання, вивчають більше словникового запасу, покращують своє усне мовлення та вимову, а також покращують свою загальну мовну компетентність.

Розширене сприйняття бере витoki з принципів, практики та досліджень з розширеного читання.

Два ключові принципи підходу до розширеного читання полягають у тому, що:

1. Студенти самі обирають навчальний матеріал з великої різноманітності жанрів і тем на вибір.

2. Матеріал для читання відносно легкий для рівня студентів, оскільки занадто багато невідомої мови заважає їм читати швидко та довільно.

Однак, у той час, як навчальні курси та завдання, які містять велику кількість розширеного читання, мають величезну базу друкованих матеріалів, оцінених відповідно до рівня читачів, розширене сприйняття не отримує переваг від великої бази даних фільмів і телематеріалів, розподілених за мовними рівнями. Оцінка фільму чи телетексту за складністю мови є набагато складнішим і трудомісткішим процесом, ніж оцінка мовного рівня друкованого тексту. Однак видавці підручників для вивчення англійської мови все частіше використовують відео у своїх підручниках, і багато з цих відео оцінюються відповідного до мовного рівня студентів, на яких розрахований підручник.

Оскільки, розподілених за мовним рівнем, кіно- та телематеріалів бракує, тексти фільмів та телепередач необхідно зробити більш доступними для студентів. Є кілька способів зробити це:

– Активізувати базові знання студентів шляхом попереднього розгляду питань для обговорення відео на занятті.

– Надати студентам короткий опис сюжету фільму чи телешоу; це зменшить когнітивне навантаження під час перегляду і сприятиме розумінню, коли студенти сприйматимуть матеріал. При цьому опис можна читати на занятті або вдома.

– Надати студентам глосарій найважливіших слів і виразів у фільмі чи телешоу. Це так само зменшить когнітивне навантаження та сприятиме полегшенню сприйняття на слух під час пере-

гляду студентами фільму чи шоу – глосарій можна читати на занятті чи попередньо вдома з наступним запам'ятовуванням слів у якості домашнього завдання.

– Заохочувати студентів використовувати субтитри під час перегляду фільму чи телешоу. Дослідження показали, що субтитри покращують засвоєння нової лексики, сприяють легшому сприйняттю на слух і розумінню граматичних структур. Вони також корисні для покращення мотивації студентів та зменшення тривоги під час вивчення англійської мови (К. Херреро, І. Вандершелден, 2019). Студенти нижчих рівнів (A1 і A2) отримують більше користі від перегляду з субтитрами на рідній мові, тоді як студентам на вищих рівнях (B1, B2, C1 і C2) слід дивитися відео з субтитрами англійською мовою.

Викладачі повинні розповісти своїм студентам про переваги використання розширеного сприйняття, щоб підтримувати та розвивати у них інтерес до перегляду відео у позаурочний час. Студентам також потрібно розповісти про численні переваги вивчення мови з використання розширеного сприйняття на занятті.

«Цілеспрямоване сприйняття» передбачає перегляд різних епізодів одного і того самого телешоу у хронологічному порядку. Завдяки цілеспрямованому сприйняттю студенти розвивають основні знання про персонажів та їхні стосунки, місце дії та сюжетну лінію; що допомагає зрозуміти наступні епізоди. Студенти також розвивають емоційну прив'язаність до персонажів, з якими вони зустрічаються в кількох епізодах поспіль. Ще одна перевага цілеспрямованого сприйняття полягає у тому, що лексичне навантаження (кількість слів і фраз) різних епізодів одного і того самого шоу менше, ніж непов'язаних між собою епізодів різних шоу. Це пояснюється тим, що кожне шоу, як правило, містить тематичну лексику, яка часто повторюється. Це призводить до меншої кількості різних слів, які використовуються у кількох епізодах одного серіалу, ніж у випадкових епізодах різних шоу. Часті зустрічі з тематичними словами також позитивно впливають на вивчення лексики, оскільки повторення одних і тих самих слів збільшує потенціал вивчення лексики (М. П. Х. Роджерс, С. Вебб, 2011).

Висновок. Сприйняття мультимодальних текстів, частиною яких є відео, є життєво важливим компонентом процесу вивчення англійської мови в епоху цифрових технологій і передбачає навчання студентів сприйняттю, інтерпретації мультимодальних текстів, а також аналізу цих текстів. Коли викладачі інтегрують сприйняття мультимодальних текстів у навчання, вони покращують сприйняття мультимодальних текстів, а також аналізу цих текстів. Коли викладачі інтегрують сприйняття мультимодальних текстів у навчання, вони покращують сприйняття мультимодальних текстів, а також аналізу цих текстів.

тимодальних текстів у свою практику на занятті, важливо, щоб вони не розглядали сприйняття як щось абсолютно нове і відмінне від своєї поточної практики викладання й усвідомлювали, що використання мультимодальних текстів на занятті тісно пов'язане з тими видами завдань на розвиток читання, аудіювання, говоріння і письма, які вони вже використовують на занятті.

Отже, коли викладачі навчають аудіювання та читання, вони також навчають сприйняття мультимодальних текстів. Розширюючи знання своїх

студентів про використання розширеного та цілеспрямованого сприйняття, викладачі підтримують і розвивають у своїх студентів зацікавленість у сприйнятті мультимодальних текстів поза межами заняття.

Більшість текстів, до яких студенти мають доступ поза заняттям, є мультимодальними, і їм слід надати можливість критично сприймати – аналізувати та інтерпретувати – ці типи текстів на занятті з подальшим перенесенням набутих знань у повсякденне життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Chan D., Herrero C. Using film in language teaching. 2013. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/161891259.pdf> (дата звернення: 15.04.2024)
2. Donaghy K. Film in action. Delta Publishing, 2015. 115 p.
3. Goldstein B. Visual literacy in English language teaching. Cambridge University Press, 2016. 12 p.
4. Herrero C., Vanderschelden, I. Using film and media in the language classroom: Reflections on research-led teaching. *Multilingual Matters*. 2019. URL: https://www.researchgate.net/publication/338987245_Using_Film_and_Media_in_the_Language_ClassroomReflections_on_Research-led_Teaching (дата звернення: 12.04.2024)
5. Keddie J. Bringing online video into the classroom. Oxford University Press, 2014. 160 p.
6. Mavridi, S., & Xerri, D. English for 21st century skills. Express Publishing, 2020. 208 p.
7. Rodgers M. P. H., Webb S. Narrow viewing: The vocabulary in related television programs. *TESOL Quarterly*, 2011. № 45(4), P. 689–717. URL: https://www.researchgate.net/publication/230546046_Narrow_Viewing_The_Vocabulary_in_Related_Television_Programs (дата звернення: 10.04.2024)
8. Sherman J. Using authentic video in the language classroom. Cambridge University Press, 2003. 277 p.
9. Stempleski S., Tomalin B. Film. Oxford University Press, 2001. 163 p.
10. Webb S. Extensive viewing: Language learning through watching television. 2015. <https://core.ac.uk/download/pdf/215386411.pdf> (дата звернення: 12.04.2024)

REFERENCES

1. Chan D., Herrero C. (2013) Using film in language teaching. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/161891259.pdf> (дата звернення: 15.04.2024)
2. Donaghy K. (2015) Film in action. Delta Publishing. 115 p.
3. Goldstein B. (2016) Visual literacy in English language teaching. Cambridge University Press. 12 p.
4. Herrero C., Vanderschelden I. (2019) Using film and media in the language classroom: Reflections on research-led teaching. *Multilingual Matters*. URL: https://www.researchgate.net/publication/338987245_Using_Film_and_Media_in_the_Language_ClassroomReflections_on_Research-led_Teaching (дата звернення: 12.04.2024)
5. Keddie J. (2014) Bringing online video into the classroom. Oxford University Press. 160 p.
6. Mavridi S., & Xerri D. (2020) English for 21st century skills. Express Publishing. 208 p.
7. Rodgers M. P. H., Webb S. (2011) Narrow viewing: The vocabulary in related television programs. *TESOL Quarterly*, 45(4). 689–717. URL: https://www.researchgate.net/publication/230546046_Narrow_Viewing_The_Vocabulary_in_Related_Television_Programs (дата звернення: 10.04.2024)
8. Sherman J. (2003) Using authentic video in the language classroom. Cambridge University Press. 277 p.
9. Stempleski S., Tomalin B. (2001) Film. Oxford University Press. 163 p.
10. Webb S. (2015) Extensive viewing: Language learning through watching television. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/215386411.pdf> (дата звернення: 12.04.2024)